

**UCHWAŁA NR XXX/186/2021
RADY POWIATU KARKONOSKIEGO**

z dnia 25 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2021-2026”**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 426 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Karkonoskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Eugeniusz Kleśta

Załącznik
do Uchwały XXX/186/2021
Rady Powiatu Karkonoskiego
z dnia 25 marca 2021 r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2021 - 2026

Jelenia Góra, 2021

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
1. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	4
1.1. Istota niepełnosprawności	4
1.2. Niepełnosprawność w liczbach	6
2. DIAGNOZA ZJAWISKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE KARKONOSKIM.....	9
2.1. Podstawy prawne opracowania programu	9
2.2. Osoby niepełnosprawne w powiecie karkonoskim	11
2.3. Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu karkonoskiego.....	16
3. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2021 – 2026	18
3.1. Misja programu	18
3.2. Cele strategiczne i cele szczegółowe programu	18
ZAKOŃCZENIE.....	27

WSTĘP

Niepełnosprawność jest jedną z głównych barier uniemożliwiających pełne uczestniczenie w życiu społecznym, zawodowym, kulturalnym. Trudno określić w pełni obiektywną granicę wykluczenia, podobnie, jak trudno ustalić uniwersalny próg ubóstwa czy biedy. Znaczenie problemu wynika ze skali i powszechności jego występowania, a także konsekwencji, jakie powoduje w wymiarze indywidualnym i społecznym. W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. W życiu każdego człowieka pojawiają się momenty mniejszych lub większych możliwości czy też ograniczeń fizycznych. To, co obecnie jest dla nas łatwo dostępne, za kilka lat może być barierą nie do pokonania.

Warunkiem niezbędnym do zminimalizowania tego stanu jest wprowadzenie działań wspierających i zapobiegających tym zjawiskom. To proces długofalowy, w którym działanie rehabilitacyjne skierowane na osobę niepełnosprawną powinno odciążać i wspomagać także jej rodzinę i opiekunów. Efektem finalnym tych działań powinien być wzrost życiowej samodzielności osób niepełnosprawnych. We wszystkich działaniach podejmowanych na rzecz poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych istotne jest wzmocnienie ich poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa oraz stwarzanie im odpowiednich warunków do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Realizacja tego procesu stawia określone wymagania zarówno samej osobie niepełnosprawnej, jak i społeczeństwu. **Niezwykle ważne jest stworzenie takich warunków, aby osoba niepełnosprawna wyraziła chęć włączenia się w aktywne życie społeczeństwa, a społeczeństwo przyjęło taką osobę na równych prawach. Niepełnosprawny powinien być pełnoprawnym członkiem społeczeństwa – nie z dobroci serca, a z racji obecnego prawa – prawo do godności, edukacji, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, kultury.**

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2026” stanowi kontynuację kierunków, jakie zostały wytyczone w „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2020”. Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

1. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

1.1. Istota niepełnosprawności

Niepełnosprawność osób jest ważnym i złożonym problemem społecznym, różnie odbieranym i różnie ocenianym przez społeczności, grupy i klasy społeczne oraz całe społeczeństwa. Sposób widzenia przez społeczeństwo zagadnień związanych z niepełnosprawnością wynika z jego cywilizacyjnego, gospodarczego i kulturowego stopnia rozwoju. Im wyższy stopień rozwoju, tym sposób podejścia do niepełnosprawności jest bardziej otwarty. Stopień rozwoju jest różny w różnych obszarach geograficznych, zatem sposób postrzegania niepełnosprawności jest także odmienny. Sytuacja osób niepełnosprawnych jest nie tylko wskaźnikiem dojrzałości społeczeństw, lecz także czynnikiem, który tę dojrzałość i wrażliwość może umacniać. Zmiany społeczne i gospodarcze, które prowadzą do polepszenia sytuacji niepełnosprawnych, przynoszą społecznie korzystne efekty, mimo, że ich wprowadzenie może pociągać znaczne koszty. W tym sensie działania podejmowane z myślą o osobach niepełnosprawnych są i pozostaną wartością, która przekłada się nie tylko na konkretne, wymierne korzyści, odnoszone przez osoby należące do tej grupy, lecz także służy doskonaleniu zapastrywań społecznych i prospołecznych całego społeczeństwa. Zmiany te służą ogólnej akceptacji korzystnych skutków sensownie prowadzonej, otwartej strategii wobec osób niepełnosprawnych. Jest to bardzo istotny aspekt sprawy, ponieważ im pełniejsza akceptacja działań podejmowanych z myślą o osobach niepełnosprawnych, tym większa ich skuteczność. Lepszemu zrozumieniu zjawiska niepełnosprawności i działań, które mają na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych służy obszerna, wciąż wzbogacana literatura fachowa oraz działanie licznych organizacji pozarządowych, które oprócz statutowej działalności pomocowej, prowadzą także działalność oświatową. Temu samemu służy klasyfikacja poszczególnych rodzajów niepełnosprawności.

Spośród wielu definicji pojęcia niepełnosprawności na uwagę zasługuje wypracowana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO)¹ uwzględniająca stan zdrowia człowieka:

1) Niesprawność (impairment) – każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;

---

¹ <http://www.unic.un.org.pl/niepelnosprawnosc/definicja.php>

2) Niepełnosprawność (disability) – każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;

3) Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych (handicap) – ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

Definicje te zostały przytoczone jedynie dla przykładu, potwierdzającego pewną prawidłowość polegającą na tym, że zjawiska złożone, o bardzo szerokim kontekście społecznym i gospodarczym, odbierane w różnych krajach w sposób zróżnicowany trudno przybliżyć za pomocą jednej definicji. Tak właśnie jest w przypadku niepełnosprawności.

Pojęcie **niepełnosprawności** zmieniało się kilkakrotnie w ciągu ostatnich lat. W polskim prawie po raz pierwszy zdefiniowano niepełnosprawność w art. 1 ust. 1 ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Najbardziej istotne są jednakże dwie definicje wprowadzone w 1997 roku. Jedna z nich przedstawiona została w §1 Karty Praw Osób Niepełnosprawnych w następującym brzmieniu: „... **osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi ...**”². Druga z ww. definicji, która zarazem jest obecnie obowiązującą w polskim systemie prawa, zawarta jest w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Wskazana ustawa nazywa niepełnosprawnymi **osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej**³.

W ramach tak zdefiniowanego pojęcia prowadzone jest przez organy orzekające postępowanie orzecznicze, kończące się wydaniem **orzeczenia o:**

- **niepełnosprawności** - w stosunku do osób, które nie ukończyły 16 roku życia, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie

² Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M. P. 1997 r. Nr 50 poz. 475).

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.).

w danym wieku (niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, nie dłużej jednak niż do ukończenia 16 roku życia).

- **stopniu niepełnosprawności** – w stosunku do osób, które ukończyły 16 rok życia (orzeka się na czas określony, a gdy stan zdrowia nie rokuje poprawy można go orzec na stałe)⁴.

Zgodnie z treścią art. 4 ww. ustawy, w obowiązującym aktualnie orzecznictwie przyjęto **trzy stopnie niepełnosprawności**:

znaczny – do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (na równi traktowane są orzeczenia: o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, o niezdolności do samodzielnej egzystencji, o zaliczeniu do I grupy inwalidów oraz o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym osób, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny),

umiarkowany – do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (na równi traktowane są orzeczenia: o całkowitej niezdolności do pracy oraz o zaliczeniu do II grupy inwalidów),

lekki – do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (na równi traktowane są orzeczenia: o częściowej niezdolności do pracy, o zaliczeniu do III grupy inwalidów oraz o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy).

1.2. Niepełnosprawność w liczbach

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. niemal 4,7 mln (dokładnie 4 697,0 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych

---

⁴ I. Kaczyńska-Wasiak, *Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych w wymiarze praktycznym*, Warszawa 2009, s. 10.

w 2002 roku). Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności posiadało w 2011 roku przeszło 3,1 mln osób (dokładnie 3 133,5 tys.). Liczebność zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie (jednocześnie) wynosiła 2 652,0 tys., tylko prawnie – 479,5 tys., tylko biologicznie – 1 565,6 tys. Liczebność osób niepełnosprawnych biologicznie wynosiła 4 217,6 tys. Osoby niepełnosprawne biologicznie zostały zdefiniowane jako osoby odczuwające ograniczenia zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku. Rozróżniano 3 stopnie ograniczenia zdolności do wykonywania czynności podstawowych: całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną. We wszystkich tych przypadkach niemożność wykonywania ww. czynności musiała trwać lub przewidywano jej trwanie przez okres co najmniej 6 miesięcy.

W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku ogólna liczba osób niepełnosprawnych obniżyła się o 759,7 tys., tj. o 13,9%, zaś liczba osób niepełnosprawnych prawnie zmniejszyła się o 1 316,6 tys., tj. o 29,6%. Natomiast liczba osób niepełnosprawnych tylko biologicznie zwiększyła się o 559,0 tys., tj. o 55,5%. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkańców 2011 (NSP 2011) został przeprowadzony inną metodą niż poprzedni – z 2002 roku. W NSP 2011 zostały wykorzystane administracyjne bazy danych. Ponadto dane dotyczące niepełnosprawności zostały zebrane w ramach spisu reprezentacyjnego, co oznacza że nie wszystkim Polakom zostały zadane pytania o niepełnosprawność. Dane ze spisu reprezentacyjnego zostały uogólnione na całą populację⁵.

Według wyników Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (European Health Interview Survey – EHIS) w 2014 roku w Polsce było 7,7 mln (dokładnie 7 689,8 tys.) osób niepełnosprawnych biologicznie, tj. osób, które zadeklarowały ograniczoną zdolność wykonywania czynności jakie ludzie zwykle wykonują (zgodnie z jednolitą dla UE definicją zastosowaną w badaniu uwzględniono zarówno poważne jak i mniej poważne ograniczenia, powodujące niemożność wykonywania ww. czynności, przez okres co najmniej ostatnich 6 miesięcy). Wśród nich było 2 464,8 tys. z poważnymi ograniczeniami sprawności i 5 225 tys. osób z mniej poważnymi ograniczeniami.

Warto wskazać, że w zależności od przyjętego kryterium niepełnosprawności biologicznej (a ściślej poziomu ograniczeń) populacja osób niepełnosprawnych w Polsce może liczyć od 4,9 mln osób do 7,7 mln osób.

Według dotychczas stosowanej w badaniach stanu zdrowia metodologii populacja osób niepełnosprawnych wynosiła 4,9 mln. Przy określaniu jej liczby uwzględniano zarówno

---

⁵ <http://niepelnosprawni.gov.pl/p,78,dane-demograficzne>

osoby posiadające prawne orzeczenie niepełnosprawności, jak i (lub/i) osoby o ograniczonej zdolności wykonywania czynności, ale tylko w stopniu poważnym.

Liczba dzieci niepełnosprawnych ogółem na koniec 2014 r. według EHIS wynosiła ponad 211 tys. (55 tys. prawnie i biologicznie, blisko 127 tys. prawnie i 29 tys. tylko biologicznie). Liczba osób niepełnosprawnych biologicznie (wg definicji stosowanej w badaniu) w wieku 15 lat i więcej wynosiła 7 414 tys.

Według EHIS prawne orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne posiadało prawie 3,8 mln Polaków (w tym blisko 194 tys. dzieci do lat 16 z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności), tj. o około 0,3 mln osób więcej w porównaniu z szacunkami z badania BAEL w tym samym okresie. Trzeba jednak mieć na uwadze różnicę celów tych badań, a ponieważ w obu przypadkach odpowiedzi na pytanie o niepełnosprawność prawną były subiektywne, oparte na deklaracjach respondentów, wyniki nie są w pełni porównywalne.

W rezultacie pod koniec 2014 r. struktura osób niepełnosprawnych prawnie według wyników Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia przedstawiała się następująco: 42 % osób niepełnosprawnych prawnie posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 28 % osób posiadało orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a 25% osób posiadało orzeczenie o stopniu lekkim. Dzieci do lat 16 natomiast stanowiły 5% ogółu populacji osób niepełnosprawnych prawnie⁶.

Spadek liczby osób niepełnosprawnych prawnie w wieku 16 lat i więcej oraz zmianę struktury osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności potwierdzają wyniki kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego przez GUS od 1992 roku.

Według wyników BAEL liczba osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej od 2002 roku systematycznie spadała i już w 2009 roku wynosiła 3,5 mln (dokładnie 3 506 tys.). Według aktualnych danych BAEL liczba osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej w 2018 roku kształtowała się na poziomie 3,0 mln osób (dokładnie 3 040 tys.). Oznacza to, że 10,0% ludności w wieku 15 lat i więcej posiadało prawne orzeczenie niepełnosprawności. Liczba osób niepełnosprawnych prawnie w tzw. ekonomicznym wieku produkcyjnym (18-59 dla kobiet i 18-64 dla mężczyzn) wynosiła średniorocznie 1 625 tys., co stanowiło 7,6 % ludności w tym wieku.

Zmianę struktury osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności można zaobserwować porównując dane dotyczące udziału osób o określonych stopniach niepełnosprawności w populacji osób niepełnosprawnych prawnie ogółem w latach 2002 -

---

⁶ <http://niepelnosprawni.gov.pl/p,78,dane-demograficzne>

2018. I tak według BAEL udział osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności w 2002 roku wynosił 21,1%, z umiarkowanym – 35,1%, z lekkim – 42,7%. Natomiast w 2019 roku odsetki te wynosiły odpowiednio: 27,4%, 47,3% i 25,3%. Wśród osób niepełnosprawnych prawnie w ekonomicznym wieku produkcyjnym struktura ta przedstawiała się następująco: 25,2% - znaczny stopień niepełnosprawności, 48,7% - umiarkowany, 26,1% - lekki⁷.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE KARKONOSKIM

2.1. Podstawy prawne opracowania programu

Podstawowe regulacje prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., oświadczenie Rządowe z dnia 25 września 2012 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. 2015 poz. 926 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej,

---

⁷ <http://niepelnosprawni.gov.pl/p,78,dane-demograficzne>

- uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych,
- ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych samorząd powiatowy jest zobowiązany do opracowania i realizacji, we współpracy z instytucjami administracji rządowej i samorządowej, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji. Generalną zasadą jest integracja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym oraz likwidowanie wszelkich barier psychologicznych, społecznych i fizycznych, które mogą je dyskryminować. W działaniach lokalnych ważna jest opieka socjalna i bytowa nad osobą niepełnosprawną, pomoc i doradztwo w zakresie przysługujących uprawnień i wszelkich dostępnych form pomocy. Zamysłem przy tworzeniu strategii było nadanie działaniom kilku równorzędnych priorytetowych kierunków. Celem Programu jest zatem przygotowanie rozwiązań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, ukierunkowanych na szereg przedsięwzięć, które, przy współudziale osób niepełnosprawnych, mają na celu umożliwienie im prowadzenia normalnego życia oraz zapobieganie społecznej izolacji.

W ramach konsultacji, Centrum zwróciło się do wszystkich gmin oraz organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych, z terenu powiatu karkonoskiego, z prośbą o wskazanie zadań, które powinny zostać ujęte w Programie. Niniejszy Program uwzględnia uwagi, wnioski i propozycje zgłoszone do Centrum, w zakresie odpowiadającym założonym celom oraz możliwościom kompetencyjnym, organizacyjnym i finansowym powiatu.

Program opracowano przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze oraz Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, opiniującej projekt. Celem Programu jest stworzenie efektywnego systemu wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Program jest zgodny z „Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026”.

Program uwzględnia zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, których realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz rehabilitacji zawodowej, realizowanej przez Powiatowy Urząd Pracy. Uwzględnia również możliwość aplikowania o środki na realizację projektów ze środków zewnętrznych, w tym współfinansowanych ze środków unijnych.

2.2. Osoby niepełnosprawne w powiecie karkonoskim

Powiat Karkonoski położony jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego. Obejmuje obszar o powierzchni ponad 627,1 km², którą stanowi 5 gmin wiejskich: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn i Stara Kamienica oraz 4 gminy miejskie: Karpacz, Kowary, Szklarska Poręba i Piechowice. Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego (dane za 2019 rok) sytuacja demograficzna powiatu przedstawiała się następująco:

liczba ludności ogółem	-	63 591, w tym
mężczyźni		30 760
kobiety		32 831
w miastach		28 172
osoby w wieku przedprodukcyjnym		9 444
osoby w wieku produkcyjnym		38 646
osoby w wieku poprodukcyjnym		15 001

Ostatnie pełne dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011⁸. Wg jego wyników w 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wyniosła około 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju. Podobnie jest w powiecie karkonoskim. Wg danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych w powiecie karkonoskim wynosi 8.048 osób⁹, co stanowi ponad 12 % ogółu mieszkańców. Wśród ogółu osób niepełnosprawnych jest nieznaczna przewaga kobiet – 54,2%. Ponad połowa osób niepełnosprawnych mieszka na wsi. Dane te wskazują, że niepełnosprawność jest istotnym problemem.

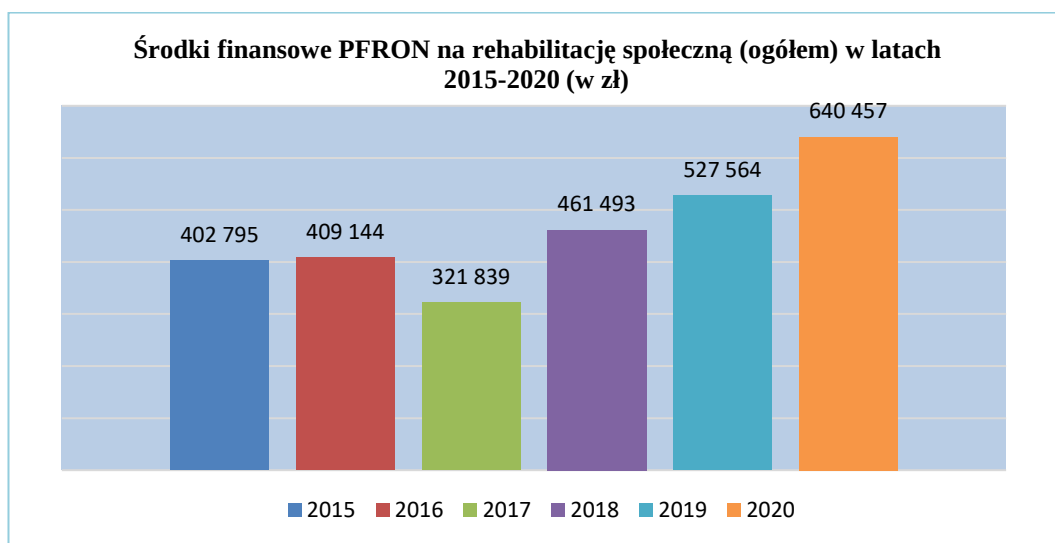
Z analizy danych zawartych we wnioskach o dofinansowanie do różnych form

---

⁸ www.stat.gov.pl

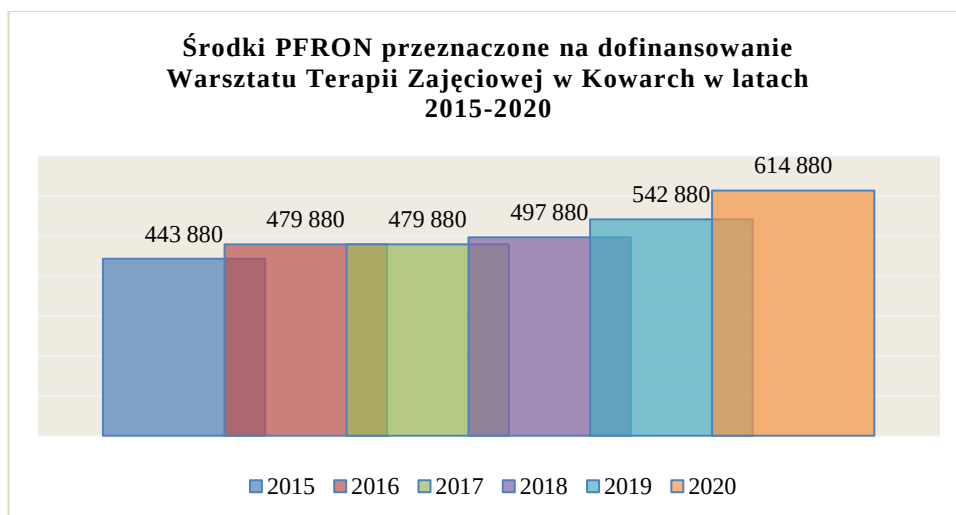
⁹ www.stat.gov.pl

rehabilitacji społecznej (akta PCPR) wynika, że dominującymi rodzajami dysfunkcji są niepełnosprawność ruchowa o podłożu ortopedycznym i neurologicznym oraz dysfunkcje narządów wzroku lub słuchu, a także choroby układu oddechowego i układu krążenia. Stąd, zainteresowanie różnymi formami wsparcia jest znaczące. W okresie 2015 – 2020 pozytywnie rozpatrzono 2796 wniosków. Liczba ta jest zależna od wysokości środków finansowych przekazywanych, w ramach algorytmu, dla naszego powiatu przez PFRON. W wymienionym okresie na rehabilitację społeczną przeznaczono ogółem 2.763 292 zł. Powyższe koszty zostały przedstawione na wykresie.

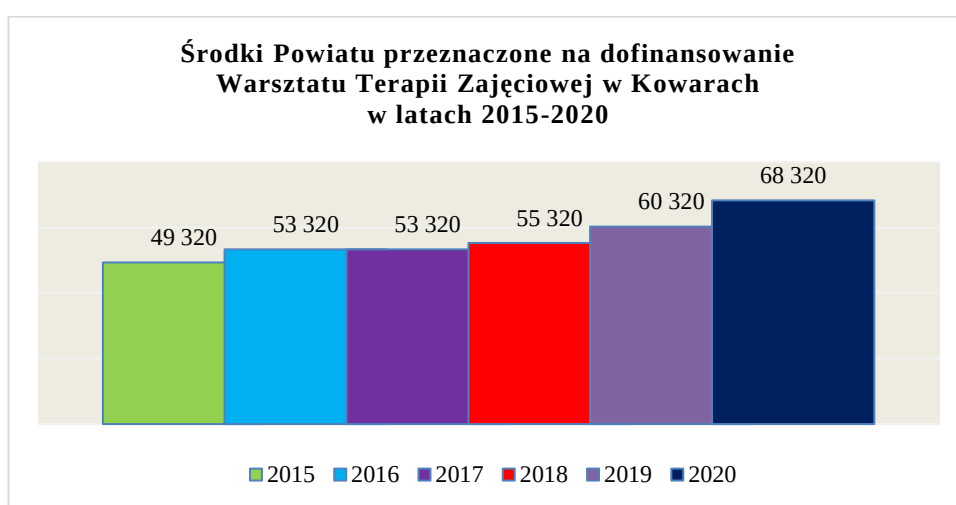

Źródło: dane własne PCPR

Ponadto, ze środków PFRON pochodzi kwota 3.539.160,00 zł (90%) przeznaczona na dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kowarach oraz kwota 339 920,00 zł (10%) przeznaczona ze środków własnych powiatu karkonoskiego. Warsztat przeznaczony jest dla 30 osób. Powyższe koszty zostały przedstawione na wykresach.

Źródło: dane własne PCPR

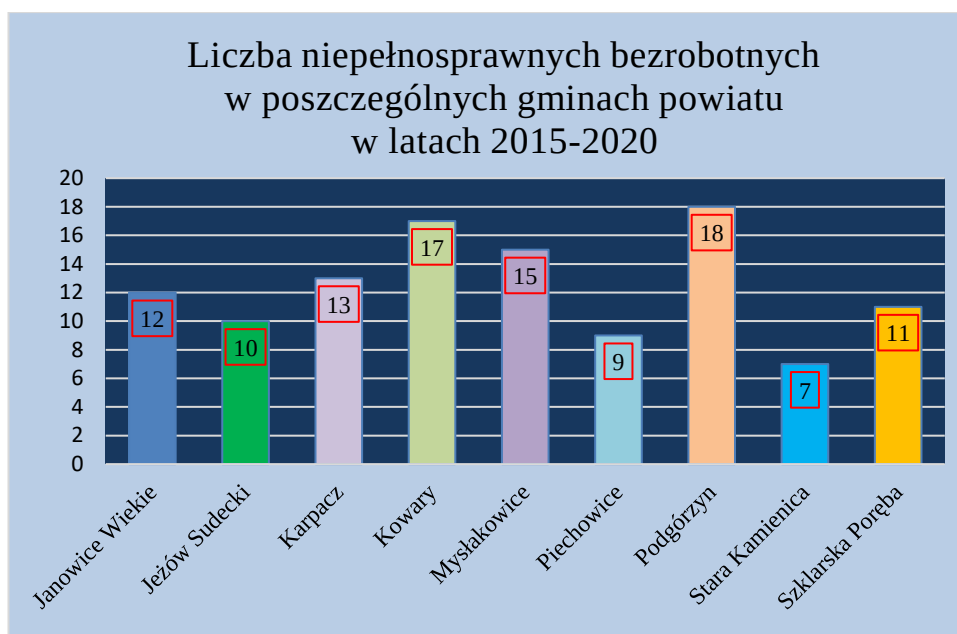

Źródło: dane własne PCPR

Środowisko osób niepełnosprawnych jest zróżnicowane pod wieloma względami, np.: dysfunkcji, wieku, sytuacji rodzinnej, bytowej, zawodowej itp. Dlatego różne są także potrzeby osób niepełnosprawnych. Wśród potrzeb wskazanych przez samorządy gminne oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych należy wymienić: organizację cyklicznych imprez umożliwiających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce, likwidację barier funkcjonalnych (w tym architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych) zapewniających dostęp do obiektów użyteczności publicznej oraz wprowadzenie rozwiązań umożliwiających szeroki dostęp do rekreacji i turystyki. Istotną potrzebą jest funkcjonowanie w powiecie karkonoskim warsztatu terapii zajęciowej, jako jednej z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Ważnym elementem rehabilitacji kompleksowej jest rehabilitacja zawodowa, której celem jest pomoc osobie niepełnosprawnej w uzyskaniu i utrzymaniu odpowiedniego

zatrudnienia, zgodnie z jej możliwościami psychofizycznymi oraz kwalifikacjami zawodowymi. Odbywa się to głównie poprzez ułatwienie jej korzystania z różnych form aktywizacji zawodowej (poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy). Według PUP w Jeleniej Górze, w okresie obowiązywania programu w powiecie karkonoskim było zarejestrowanych średnio rocznie 112 niepełnosprawnych bezrobotnych. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w powiecie zmniejszała na przestrzeni tych lat, ze 173 osób na koniec 2015 r. do 80 osób na koniec 2019 r., na koniec 2020 roku nieznacznie wzrosła do poziomu 95 osób. Niniejsze, z podziałem na gminy, zilustrowano na wykresie:

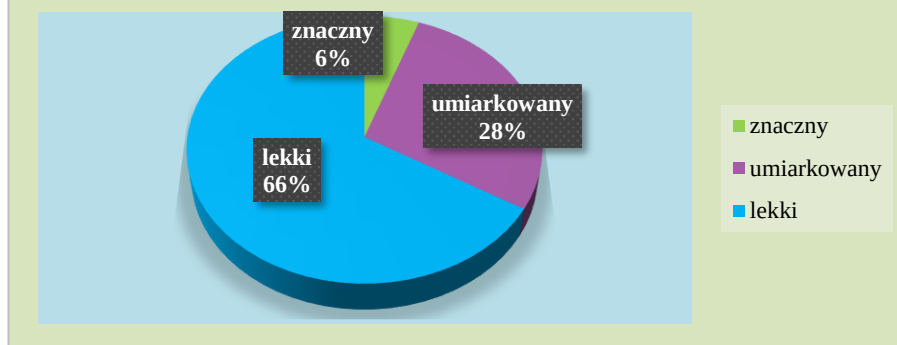

Źródło: dane PUP w Jeleniej Górze

Nadal wśród osób niepełnosprawnych pozostających w ewidencji PUP w Jeleniej Górze, w okresie obowiązywania projektu dominują osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności – to 66 % omawianej grupy.

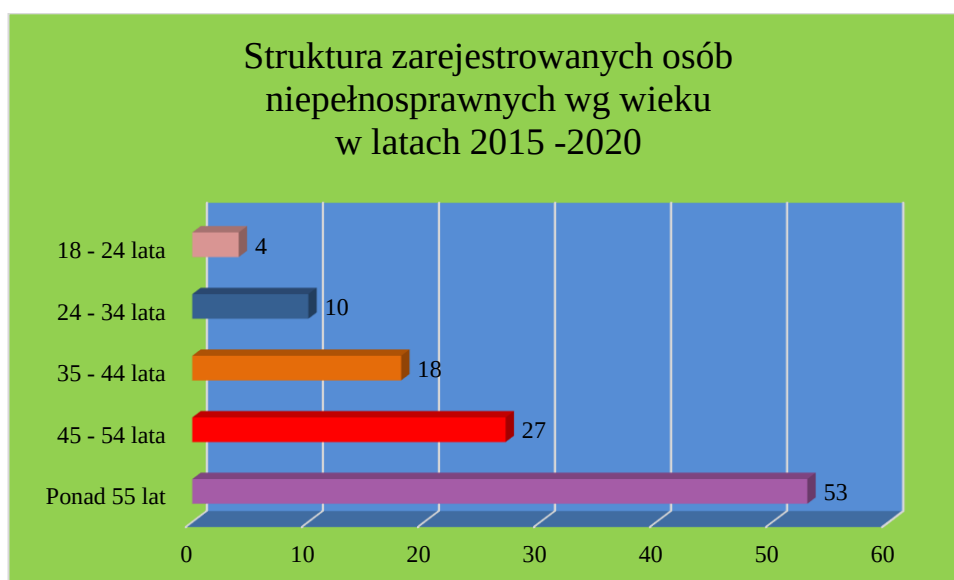
Osoby ze znaczną stopniem niepełnosprawności stanowiły 6 % i 28 % z umiarkowaną stopniem niepełnosprawności. Powyższe dane zilustrowano na wykresie:

Struktura zarejestrowanych osób niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności w latach 2015-2020

Źródło: dane PUP w Jeleniej Górze

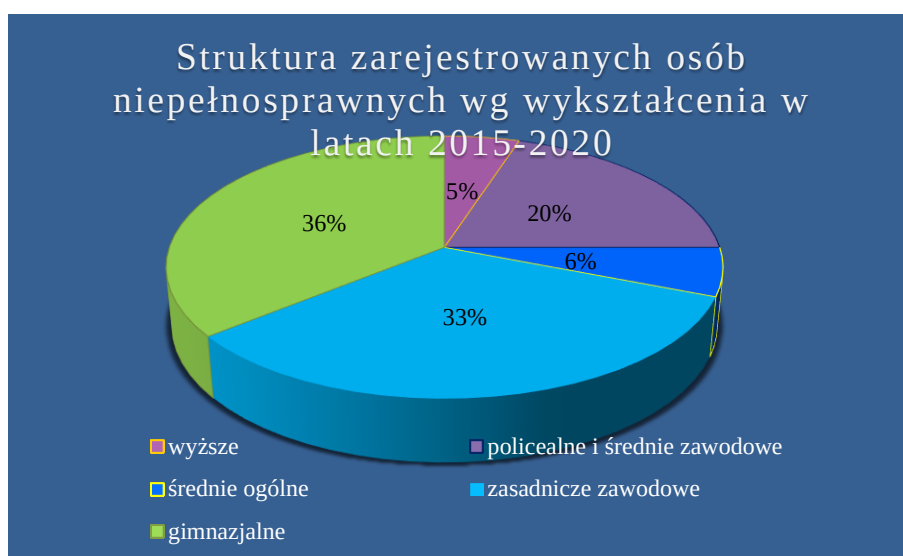
Najliczniejszą grupę bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły osoby w wieku powyżej 55 lat (średnio rocznie 53 osoby). Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie.

Źródło: dane PUP w Jeleniej Górze

Struktura poziomu wykształcenia bezrobotnych osób niepełnosprawnych nie uległa zmianie. Nadal dominowali bezrobotni o niskim poziomie wykształcenia. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie.

Źródło: dane PUP w Jeleniej Górze

2.3. Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu karkonoskiego

W zorganizowanym społeczeństwie demokratycznym można wyróżnić trzy obszary działalności ludzkiej i instytucjonalnej: sektor publiczny (rząd, samorząd i jego agendy), sektor rynkowy (jednostki nastawione na zysk) i tzw. trzeci sektor – tj. obszar działalności m.in. organizacji pozarządowych (NGO). Koncepcja społeczeństwa obywatelskiego, która jest tak mocno eksponowana w Unii Europejskiej, opiera się właśnie na działalności organizacji pozarządowych, która to działalność jest przejawem samoorganizacji społeczeństwa, a ponadto stwarza możliwości dialogu społecznego. Żaden problem społeczny nie powinien być rozwiązywany bez udziału trzeciego sektora. Warunkiem skuteczności realizacji celów Państwa jest współpraca i wspieranie się jednostek ze wszystkich trzech sektorów. Organizacje pozarządowe stanowią podstawowy element budowy społeczeństwa obywatelskiego, opartego na poszanowaniu wolności, interesów wszystkich grup społecznych i wspólnego dobra. 24 kwietnia 2003 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie odnoszącą się do działalności organizacji pozarządowych. Ustawa ta po raz pierwszy podaje prawną definicję organizacji pozarządowej, jako instytucji nie należącej do sektora finansów publicznych i nie działającej dla zysku. Organizacje pozarządowe pełnią wielorakie, bardzo istotne funkcje społeczne, spośród których należy przede wszystkim wymienić:

- ✓ funkcję usługową polegającą na zaspokajaniu konkretnych potrzeb określonych grup społecznych; organizacje pozarządowe świadczą usługi na rzecz swoich

podopiecznych w różnorodnym zakresie np. oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, w zakresie kultury, zdrowia, sportu, edukacji itd.,

- ✓ funkcję integracyjną – przejawiającą się w procesie budowania więzi pomiędzy członkami organizacji, budowania poczucia wspólnoty i przynależności do danej grupy społecznej; w zbliżaniu do siebie określonych grup społecznych i narodowościowych, aż wreszcie w integracji ze społeczeństwem ludzi niepełnosprawnych lub z różnych powodów odrzuconych i nieakceptowanych,
- ✓ funkcję lobbingową – polegającą na wywieraniu presji na władze lokalne, rządy, partie polityczne, instytucje parlamentarne itd. w celu sprowokowania działań zmierzających do rozwiązywania określonych problemów społecznych i dostosowywania do tych potrzeb przepisów prawnych.

Według danych zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej na terenie Powiatu Karkonoskiego obecnie zarejestrowanych jest 290 organizacji pozarządowych. W grupie tej znajdują się takie, które zgodnie ze swoimi celami statutowymi podejmować powinny działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, w tym wspierania osób niepełnosprawnych. Z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze współpracują następujące organizacje:

- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze,
- Towarzystwo Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Jeleniej Górze ,
- Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych,
- Stowarzyszenie Integracyjne Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „My też potrafimy”,
- Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego w Jeleniej Górze,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze,
- Polski Związek Głuchych Oddział Dolnośląski we Wrocławiu,
- Karkonoski Klub Amazonek,
- Gminny Ośrodek Kultury w Mysłakowicach,
- Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze,
- Fundacja Jagniątek.

3. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2021-2026

3.1. Misja programu

Misją Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz wspieranie w drodze do samodzielności, niezależności i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym**, poprzez realizację celów strategicznych i szczegółowych.

3.2. Cele strategiczne i cele szczegółowe programu

CELE STRATEGICZNE:

- 1. Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności.*
- 2. Poprawa dostępności środowiska dla osób niepełnosprawnych.*
- 3. Wzrost poziomu samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych.*
- 4. Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej.*
- 5. Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.*

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel strategiczny 1:

Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności

Cele szczegółowe:

1.1. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat niepełnosprawności:

- ❖ akcja edukacyjna (prelekcje) na temat niepełnosprawności w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

realizator: Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych, Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

termin: charakter ciągły

- ❖ udostępnianie czasopism i publikacji na temat niepełnosprawności

realizator: placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia Starostwa Powiatowego, Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

termin: charakter ciągły

- ❖ poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności, w tym niepełnosprawności dzieci

realizator: Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne, Ośrodek Interwencji Kryzysowej

termin: charakter ciągły

- ❖ współpraca z mediami w celu przedstawienia pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych

realizator: organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

1.2. Udostępnianie informacji o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym:

- ❖ propagowanie programów PFRON, działania prowadzące do zwiększania dostępności korzystania z programów PFRON, promocja, współpraca pomiędzy podmiotami realizującymi potrzeby osób niepełnosprawnych,

realizator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

termin: wg potrzeb

1.3. Organizacja imprez (w tym cyklicznych) umożliwiających aktywne uczestnictwo osób niepełnosprawnych i integrację ze społecznością lokalną oraz promowanie i prezentację twórczości i dorobku artystycznego osób niepełnosprawnych:

realizator: samorząd gminny, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, we współpracy z samorządem powiatowym

termin: w danym roku kalendarzowym

1.4. Organizacja imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych, ze szczególnym uwzględnieniem imprez masowych:

realizator: organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

termin: w danym roku kalendarzowym (wg potrzeb)

OCZEKIWANE REZULTATY:

- upowszechnienie problematyki niepełnosprawności w środowisku lokalnym,
- integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną,
- pokonanie stereotypów i uprzedzeń wobec osób niepełnosprawnych oraz uwrażliwienie na problemy osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2:

Poprawa dostępności środowiska dla osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe:

2.1. Ułatwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej:

- ❖ likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, placówkach edukacyjnych, zakładach opieki zdrowotnej, placówkach opiekuńczych, komunikacji i transporcie zbiorowym

realizator: samorząd powiatowy i samorządy gminne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe

termin: lata 2021-2026

- ❖ pomoc instytucjom z terenu Powiatu w działaniach zmierzających do zakupu pojazdów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych

realizator: samorząd powiatowy i samorządy gminne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe

termin: lata 2021-2026

2.2. Poprawa dostępności usług transportowych dla osób niepełnosprawnych:

- ❖ ułatwienie integracji społeczno -zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności poprzez zapewnienie na obszarze powiatu karkonoskiego usług indywidualnego transportu „Door-to-door”

realizator: powiat karkonoski

termin: na czas realizacji projektu „Door-to Door”

OCZEKIWANE REZULTATY:

- poprawa jakości życia osoby niepełnosprawnej,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.

2.3 Poprawa dostępności tras i obiektów turystycznych do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- ❖ dostosowanie tras i obiektów turystycznych, odpowiednie ich oznakowanie, opracowywanie przewodników i map uwzględniających udział osób niepełnosprawnych w turystyce oraz ich popularyzowanie w środkach masowego przekazu
- ❖ organizowanie szkoleń dla asystentów turystycznych osób niepełnosprawnych

realizator: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze we współpracy z: Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych, Karkonoskim Parkiem Narodowym, PTTK Oddział „Sudety Zachodnie”, Miejską Koleją Linową w Karpaczu

termin: charakter ciągły

2.4. Pomoc w wyposażeniu/doposażeniu powstających świetlic/klubów/lokali, w których prowadzone są zajęcia na rzecz osób niepełnosprawnych:

realizator: samorządy gminne, organizacje pozarządowe

termin: wg potrzeb

OCZEKIWANE REZULTATY:

- zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełniejszego uczestnictwa w turystyce,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Cel strategiczny 3:

Wzrost poziomu samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe:

3.1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym kontaktów zewnętrznych i sprawniejszego funkcjonowania w środowisku domowym oraz w społeczeństwie informacyjnym:

- ❖ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

- ❖ dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny
- ❖ dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych
- ❖ dofinansowania na zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania
- ❖ dofinansowanie do likwidacji bariery w poruszaniu się poprzez pomoc w zakupie protez, wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego

realizator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

termin: charakter ciągły

3.2. Umożliwienie niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej:

- ❖ dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kowarach
- ❖ dofinansowywanie uczestnictwa mieszkańców powiatu w warsztatach terapii zajęciowej na terenie Miasta Jelenia Góra

realizator: samorząd powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

termin: lata 2021 - 2026

3.3 Realizacja programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, mających na celu poprawę poziomu życia osób niepełnosprawnych:

realizator: samorząd powiatowy i samorządy gminne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe

termin: zgodnie z harmonogramem wdrażania programów

3.4. Realizacja projektów, z wykorzystaniem środków krajowych i unijnych, w zakresie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych:

realizator: samorząd powiatowy, samorządy gminne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe

termin: zgodnie z harmonogramem wdrażania programów

OCZEKIWANE REZULTATY:

- pobudzenie/wzrost poziomu aktywności osób niepełnosprawnych,
- wzmocnienie zaradności osobistej i samodzielności.

Cel strategiczny 4:

Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej

Cele szczegółowe:

4.1. Kontynuacja działań w celu utrzymania standardów w domach pomocy społecznej:

- ❖ przeprowadzanie niezbędnych remontów i inwestycji
- ❖ doposażenie w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny
- ❖ utrzymanie wskaźników zatrudnienia w zespołach terapeutyczno-opiekuńczych

realizator: domy pomocy społecznej

termin: wg potrzeb

4.2. Otwarcie domów pomocy społecznej na środowisko:

- ❖ współpraca domów ze środowiskiem lokalnym, w tym szkołami i organizacjami pozarządowymi
- ❖ rozwijanie współpracy z podobnymi jednostkami funkcjonującymi w kraju i zagranicą

realizator: domy pomocy społecznej

termin: charakter ciągły

4.3. Propagowanie idei tworzenia środowiskowych domów samopomocy:

realizator: samorząd gminny i powiatowy, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

termin: wg potrzeb

OCZEKIWANE REZULTATY:

- wzrost jakości usług świadczonych przez domy pomocy społecznej,
- poprawa psychofizycznej sprawności i zaradności osobistej oraz pomoc w wykonywaniu czynności życia codziennego,
- uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny 5:

Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe:

5.1. Współpraca podmiotów na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej:

- ❖ upowszechnianie ofert pracy
- ❖ współpraca z zakładami pracy chronionej w zakresie pozyskania ofert pracy
- ❖ pozyskiwanie ofert pracy na otwartym rynku pracy
- ❖ kierowanie zarejestrowanych niepełnosprawnych do pracodawcy – realizacja zgłoszonych ofert pracy
- ❖ organizowanie giełd pracy dla pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem osób niepełnosprawnych

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

5.2. Aktywizacja i pomoc osobom niepełnosprawnym w zakresie poruszania się po rynku pracy:

- ❖ inicjowanie, organizowanie i prowadzenie indywidualnych i grupowych porad zawodowych wzmacniających motywacje do poszukiwania pracy oraz kształtujących aktywną postawę na rynku pracy
- ❖ informowanie osób niepełnosprawnych o ich prawach i obowiązkach
- ❖ spotkania informacyjne dla osób niepełnosprawnych po raz pierwszy zarejestrowanych
- ❖ przygotowanie osób niepełnosprawnych do lepszego radzenia sobie na rynku pracy poprzez udział w szkoleniach z zakresu umiejętnego poszukiwania pracy
- ❖ przygotowanie osób niepełnosprawnych do efektywnego poszukiwania pracy i budowania motywacji do działania poprzez udostępnianie zasobów informacji zawodowych do samodzielnego wykorzystania przez osoby zarejestrowane i nie zarejestrowane
- ❖ pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką)

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

5.3. Szkolenia zawodowe i przekwalifikowania zawodowe dla osób niepełnosprawnych:

- ❖ inicjowanie i organizowanie szkoleń mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do podjęcia pracy

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

5.4. Aktywna polityka pozyskiwania pracodawców przyczyniająca się do tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych:

- ❖ udzielenie pracodawcom informacji o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- ❖ informowanie i zachęcanie pracodawców do korzystania z subsydiowanych form zatrudnienia: staże, prace interwencyjne
- ❖ przyznawanie bonu zasiedleniowego osobom do 30 roku życia w związku z podjęciem pracy lub działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania
- ❖ kierowanie i współfinansowanie prac społecznie użytecznych
- ❖ przyznanie pracodawcy dofinansowania wynagrodzenia pracownika, który ukończył 50 rok życia
- ❖ refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

- ❖ wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych w zakresie zatrudniania u pracodawców w branży hotelarsko-gastronomicznej na przykładzie „Dobrych Praktyk” Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych w projekcie pt. „Gościnni sprawni - niepełnosprawni”

realizator: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

termin: charakter ciągły

5.5. Promocja samozatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych:

- ❖ doradztwo i pomoc osobom niepełnosprawnym podejmującym działalność gospodarczą
- ❖ przyznawanie osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej zgodnie z obowiązującymi przepisami

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

5.6. Współpraca w zakresie opracowywania i realizacji programów skierowanych do osób niepełnosprawnych, w tym w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, gdzie będą finansowane projekty w ramach:

- ❖ Regionalnego Programu Operacyjnego
- ❖ Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

5.7. Współpraca z instytucjami i partnerami zajmującymi się problematyką osób niepełnosprawnych:

- ❖ współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych, w tym współrealizacja Programu Aktywizacji i Integracji
- ❖ współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
- ❖ współpraca z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych

realizator: Powiatowy Urząd Pracy

termin: charakter ciągły

OCZEKIWANE REZULTATY:

- zmniejszenie liczby bezrobotnych niepełnosprawnych – wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie poziomu wiedzy pracodawców w zakresie możliwości i form zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- większy dostęp osób niepełnosprawnych do doradztwa zawodowego oraz do szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- zwiększenie liczby pracodawców współpracujących oraz korzystających z usług urzędu,
- wyrównanie szans i ograniczenie dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

ZAKOŃCZENIE

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2026” przybliży problemy osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym oraz określa na najbliższe lata podstawowe zadania różnych podmiotów zajmujących się problematyką wspierania osób niepełnosprawnych. Program wskazuje potrzeby osób niepełnosprawnych oraz wyznacza główne cele i metody rozwiązywania występujących problemów społecznych.

Gwarancją sukcesu powinna być zasada, że wszystkie działania będą podejmowane na zasadzie dialogu i współpracy z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne. Na pełną integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem oraz na poprawę warunków i jakości życia osób niepełnosprawnych, istotny wpływ ma współpraca instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Dotychczasowe efekty działań na rzecz osób niepełnosprawnych, podejmowanych przez administrację publiczną, szereg instytucji i sektor pozarządowy, świadczą o znacznym postępie w zakresie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich społecznemu wykluczeniu. Sprzyjają temu również pozytywne zmiany zachodzące w świadomości społecznej polegające na rozumieniu równości praw osób bez względu na ich kondycję psychofizyczną. Tworzy się coraz więcej specjalnych programów integracji społecznej i gospodarczej, które mają uwzględniać interesy wszystkich obywateli, w tym również osób niepełnosprawnych. Jednak w dalszym ciągu osoby niepełnosprawne napotykają zbyt wiele przeszkód, by mogły w pełni z tych praw korzystać. Niwelowaniu tych trudności ma służyć niniejszy Program, a doświadczenie w dotychczasowej realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych i coraz większa odpowiedzialność partnerów społecznych za stworzenie odpowiednich warunków życia wszystkim obywatelom, bez względu na wiek, płeć i rodzaj niepełnosprawności, pozwala mieć nadzieję, że zwiększy się skuteczność wspólnych działań wynikających z tego Programu.

UZASADNIENIE

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art. 35a ust. 1 pkt 1 nakłada na powiat obowiązek opracowywania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, we współpracy z instytucjami administracji rządowej i samorządowej przy opracowywaniu i realizacji ww. programów.

Rolę koordynatora przy opracowaniu niniejszego programu przyjęło na siebie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, występując w sprawie programu do wszystkich gmin oraz organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych, z terenu powiatu karkonoskiego i współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy.

Treść programu została również przedłożona do zaopiniowania Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych.